

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nonii Marcelli Saiae A Roccha Gloriosa in septem Daudicos Psalmos pœnitentiales vulgò appellatos Oratoriæ Paraphrases

Saia, Nonio Marcello

Parisiis, 1558

In Psalmum poenitentialem primum Paraphrasis prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31647

IN PSALMOS SE-
PTEM POENITEN-
TIALES ORATORIAE
paraphrases.

*In Psalmum pœnitentialem primum
Paraphrasis prima.*

*Domine Iesu Christe futuri
seculi iudex, qui bonos in
caeleste regnum tuum, ma-
los verò in æternum ignem
missurus es, dum ego reus, & indignus
peccator horrorem futuri iudicij tui cõ-
sidero, timens, ac tremens ad te clamare
compellor, & dicere,*

*Domine ne in furore tuo arguas psalm. 6.
me, neque in ira tua corripias me,
sed veh mihi quomodo immensam cle-
mentiam tuam ad furorem, & infini-
tam tuam misericordiam ad iram pro-
uocare merui, utique merui, & hac
sponte*

sponte confiteor, alioquin coactus fate-
 bor, scio tamē domine (te docente) quia
 tu semper idem es, ideo tu in varios ef-
 fectus omnino immutabilis es, de te
 quoque scriptum est, Tu autem domi-
 ne Deus virtutum cum tranquillitate
 iudicas, furens ergo semper tranquillus
 existis, sempérque placatus, non est fu-
 ror tuus, non est ira tua in te, & in
 tuo affectu, sed extra te, & in effectu
 tuo^a furor tuus pœna est inferni, & ira
 tua purgatorij pœna. In inferno quasi
 furendo arguis, & quasi irascendo in
 purgatorio corripis: in illo per iustitiam
 sine salute arguis, in hoc per misericor-
 diam saluādo corripis. Ab utroque ta-
 men eripi opto, ab utroque inquam de-
 sidero, & liberari peto, dicens, Domi-
 ne ne in furore tuo arguas me.
 Sed quo pacto? quāue hoc præsumo au-
 dacia? non utique de mea iustitia sed
 de tua misericordia, cognosco enim do-
 mine

a Dei furorē
 & iram nemo
 sanè evadere
 potest nisi is
 qui in hac vie
 ra diuinā vec-
 niam implo-
 rat.

mine quòd corripis què seruare vis, & seruas quem diligis, & denique diligis omnes humiles, ac tuæ misericordiæ submissos, & ideo humiliter deprecor Miserere mei Deus, quare? quoniã^b infirmus sum, non meæ virtutis firmitatem sed meæ veritatis allego infirmitatem: ego infirmus, tu medicus: ergo sana me domine, hîc adhibe que tu vis medicamēta, hîc ure, hîc seca: tu autem à furore tuo, & ira, hoc est, à furore vitæ me libera, nec à te ô pie medice frustra ut me sanes peto, Quoniam cōturbata sunt ossa mea, Ossa loquor non corporis sed animi, ipsa vires sunt animæ meæ. Sicut enim in ossibus corporis, sic in animæ viribus consistit fortitudo. Vires inquam animæ meæ sunt intelligentia, memoria, & voluntas, in quibus quidem dum sanæ sunt, sanctæ Trinitatis vera imago est, & similitudo. Sed heû me quoniam per peccatum

^b Si enim humane vires ponderandæ sunt, nullū animal tam infirmum, tam debile tam deicetum: ita ignis uum reperitur quàm homo.

^c Ossa enī dolore conturbata caro quedam mollis, & infirma apparent.

tum infirmæ factæ sunt, & ideo con-
turbata, hoc est, intra se, & contra se

d Animã hic turbata sunt: quare *d* Anima mea tur-
bata est valde, quia ergo non modi-
cum sed nimis turbata est, quoniam
omnis eius fortitudo valdè infirmata
est, dum tibi morbum meum detego,
dum medico ægritudinis magnitudi-
nem ostendo, oro ut sanes, & ad pristi-
nam reducas sanitatem. Sed tu do-

e Contēplare mine *e* vsquequo, vsquequo inquam
domine sanitatem differs, non dilatio
istã crudelitas tua, sed ideo differs, ut
dum diu luctare permittis, tum vires
ex hoc persuadeas animæ abiicere ma-
la, in quibus se præcipitavit, & inde
cautior fiat, & in receptæ sanitatis cu-
stodia diligentior: vel ideo mihi cura-
tionem differs quia imperfectam tibi
offero orationē. Hic enim non tam per-
fectè oro ut audiri merear. adhuc (te
loquente) dicam, Ecce adsum. Quare
hoc?

hoc? quia non satis perfectè animam
 meam ad te cōuerto, sed nec hoc possum
 nisi tu suppleas imperfectum meum,
 ideo f Conuertere domine & eripe
 animam meam, hoc est, fac me ad te
 perfectè conuerti, durum est enim, &
 laboriosum mihi ad diuinæ lucis seve-
 nitatem, & tranquillitatem à terrena-
 rum cupiditatum caligine retorqueri.
 Eripe ergo animam meam seculi pecca-
 tis ligatam, & in sua conuersione mul-
 tis hostibus impeditam, & oppressam
 tanquam perplicitatibus huius seculi
 inherentem, & spinas quasdam dila-
 cerantium desideriorum in sua conuer-
 sione patientem. Ab ijs itaq; malis eri-
 piens, Saluum me fac propter mi-
 sericordiam tuam, Non propter iu-
 stitiam meam, quia ob peccata, & de-
 merita mea (iustitia tua considerata)
 damnatio mihi debetur. Sed propter mi-
 sericordiam tuam per quam ad te con-
 uersus.

f Viro enim
 maximis in
 perturbatio-
 nibus animi
 cōstituto viden-
 tur dominus
 auersus & ve-
 luti se alio rea-
 cepisse, cum eis
 sinit aliquan-
 diu non sine
 mirabili dispe-
 satione excru-
 ciari.

g Totus ner-
 uus visque om-
 nis nostræ
 salutis Dei mi-
 serationi &
 pietati ac
 Christimerito
 referendus est,
 potius quàm iu-
 stitiæ & me-
 ritis nostris,
 nec laboribus
 sudoribusque
 extremis, nec
 lachrimis nec
 cordis com-
 punctioni.

uersus pia mihi promittitur salus (te dicente) Conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos. Tu ergo qui aduersus eras, & quem mihi aduersum me fecerat auersio, conuertere ad me quia ad te conuersus sum. Et si parum conuersus sum fac me perfectius ad te conuerti: & sic conuertere domine à vindicta tua, & eripe animam meam non solum à presenti malitia, sed à mortis furore, & miseria saluum me fac.

h Ante mortem penitere quem potest: post mortem verò retributionis tantummodo tempus est.

Quoniã nō est in morte qui^h memor sit tui, in inferno autem quis confitebitur tibi? O piissime domine non immeritò hīc mihi peccata dimitti à te postulare festino, quoniam post mortem (anima scilicet) vel in inferno non erit memoria tui, aut peccati confessio, quæ ad veniã utilis fieri possit, & fructum penitus habeat, hīc enim conuersionis tempus est. Cùm autem hoc transierit, retributionis tempus appellat.

pellabitur. Vt ergo ab hac æterna morte, & ab illa inferni damnatione per pœnitentiam liberer, Laboravi in gemitu meo, ⁱ lauabo per singulas noctes lectum meum, ^k lachrimis meis stratum meum rigabo. O fœlicem Davidem qui has pœnitentiæ ærumnas per tot noctes viriliter sustinuit, veh autem mihi misero, qui illas una vix hora sustinere non valeo, aut minimè volo: & si quandoque velle mihi adiacet, quia tamen imperfectè volo, perficere non inuenio. Tu ergo da mihi velle, & perficere simul, da mihi laborare non solùm in cordis gemitu, sed lauare lectum meum corporeis lachrimis, nec solùm interius, & superficie tenus, sed intrinsecus rigare ut fletus meus non modò ad exteriora corporis, sed ad cordis vsque intima perueniat, ibique permaneat: o domine non solùm lectum, vel stratum meum corporale
lachri-

ⁱ Affectus prophetae ardentis verba hæc demonstrant, & instantiam vehementemq; orationis ardorem ostendunt: conceditur. n. (ait Fabius) dicere apertius, quando dici quantum sat esse nõ potest. ^k præcedentem particulam explicat.

lachrimis meis lauari, & rigari peto, sed etiam spirituale, interioris scilicet conscientia, & hoc per singulas noctes, id est, per singula peccata ex ea orientia. Oriuntur quippe mihi alternatim dies ac noctes, noctes patior, cum carne serui legi peccati, dies sentio cum mente serui legi Dei. O utinam fugatis peccatorum noctibus, & abiectis vitiorum tenebris orirentur mihi, & clarius illustrarent virtutum dies, & gratiarum lumina. Sed heu me miserum.

*l Furorem ap-
pellat horrore
illum iam in
corde conce-
ptum, verum
extra per me-
bra ipsa per-
uagantem ubi
propheta in-
telligi voluit
succum sibi om-
nem corpora-
ris deperisse,
seque prorsus
contabuisse.*

Quia turbatus est à^l furore oculus meus. Heu heu, & iterum heu, quia oculus meus mentis scilicet meae vix ad diei, & spiritualis luminis ortum consurgere potest, quoniam turbatus est à furore, nec solum à tuo furore diuino futuro, quem timeo, & praesentis, quem sentio: sed à furore meo, quem gemo, id est à furiosa concupiscentia à primo parente transfusa, per quam quandiū

quandiu in hac sum miserabili vita li-
 cet non omnino extinctus multipliciter
 tamen turbatus est oculus meus, &
 meritò. Quia^m inueteraui inter om-
 nesⁿ inimicos meos. id est, inter
 omnia vitia & peccata mea, quæ verè
 inimici mei sunt dum me ab amore di-
 uino separant, & auertunt, inter quæ
 me inueteraui dum per inueteratã con-
 suetudinem in eis subiectum esse con-
 sentij. Sed tu domine piissime post la-
 borem, & gemitum postque imbres
 lachrimarum creberrimos da mihi tua
 consolationis auxilium ut dicere meri-
 tò valeam, Discedite à me omnes
 qui operamini iniquitatem, quo-
 niam exaudiuit dominus vocem
 fletus mei. Da mihi domine optare
 ab iniquitatum operarijs separari, non
 loco solum, sed animo in quorum pecca-
 ui consortio, ut sit & in me tua corre-
 ctio, & mea in te consolatio innotescat,

^m Nondum
 nouum induo
 hominem, qui
 secundum Deum
 creatus est,
 adhuc seruo
 legi carnis.
ⁿ Siquidem
 nouum haud
 quaquam est
 hoc meum cum
 hostibus cere
 tamen cum do-
 lore eum luctu,
 Annosum enim
 est utpote quod
 mecum simul
 ex matris meae
 utero sit exora-
 tum, mecumque
 cum ipsis ani-
 mis subcreuca-
 rit.
^o Fugatis tea-
 nebris, conso-
 lationis radio
 se tangi sen-
 sit, & ideo ho-
 stibus insula-
 tar, dicendo:
 Discedite tan-
 quam delusi
 qui operamini
 iniquitate.

B &

Et sic spiritus meus omnia sentiat.
 Quoniam exaudisti vocem fletus mei.
 Da mihi piissime domine ut iterum,
 atque iterum cum exultatione asseram,
 Exaudiuit dominus orationem
 meam, dominus deprecationem

p Hic intel-
 ligendum est
 summè fidelis
 oratione esse,
 quod exaudis-
 turus sit Deus
 in posterum,
 cum modo ex-
 audierit, alio-
 qui genus ap-
 pareret ingra-
 titudinis si sen-
 tiens se exau-
 ditum, exau-
 diendum ite-
 rum minimè
 speraret.

meam ^p suscepit. deprecationem in-
 quam meam pro peccatis deponendis,
 & orationem meam pro virtutibus adi-
 piscendis, quod quidem non solum do-
 mine deprecor ut pro mea, sed etiam
 pro meorum proximorum salute, &
 pro inimicorum conuersione ita exau-
 dias, ut verè audire merear melliflua
 verba tua, Ecce saluus factus es,
 iam amplius noli peccare: quibus ver-
 bis auditis exemplo viri perfecti cum

q Hic tau-
 tologia est, &
 similitudine à
 victis in acie
 mutuata uti-
 tur, qui pedè
 cum pudore
 & ignominia
 referunt.

Dauid tuo dicere audeam, Erube-
 scant, & conturbentur vehemen-
 ter omnes inimici mei. Erubescant
 meo exemplo de actibus eorum malis,
 & conturbentur iudicij terrore ad pœ-
 niten-

nitentiam non leuiter sed vehementer r. Cauendum est ne carnis affectu aliquo moti aut ira audeamus temere tyrānis, aut alio modo Dei hostibus, mala imprecari, aut de illorum infortuniis gaudere & de secundis dolere, quia nostri domini Dei voluntatē agnoscimus.
 forti cum gemitu ut sic r. Conuertantur, & erubescant valde velociter. Immo pro inimicis orandū est, ut de malis culpa recundetur & cōmōtione ad bonum conturbentur, & conuertantur valde & velociter, ne Dei ira super eos descēdat, & hoc facere debemus quia diligendi sunt inimici propter bonū naturæ & quo beatitudinis sunt capaces.
 Ne eorum conuersio, & erubescencia pœnitentia dānabiliter differatur, nisi enim in præsenti sic vita conuertantur, & erubescant, sed potius (veluti ab iniquis fieri solet) pœnitentes irrideat, ut & suis irrisionibus infirmos erubescere faciat tandē in finali iudicio erubescant, erubescētēque dicent hi sunt quos aliquandō in derisum habuimus, nos insensati vitam illorum existimabamus insaniam, ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos illorum est sors. Quid nobis superbia animi profuit? & iactantia diuitiarum quid contulit? tunc ergo conuertantur, & erubescant. Sed hac conuersio, & erubescencia quoniam pœnitentiam salutarem habere haud uoluerit ad damnabilem eorum peruenerit

*confusionem: & hæc omnia sicut valde
velociter, quoniam quando de iudicio
separari nimis visi fuerint, & pax, &
securitas dixerint ipsasq; esse putave-
rint, tunc eis repentinus superueniet
interitus.*

IN SECUNDUM
POENITENTIALEM
Psalmum Oratoria
Paraphrasis 2.

*Domine Iesu Christe qui
culpa offenderis, & pœni-
tencia placaris, tu magister
optime, qui interiùs docens
cordium illuminator es, da mihi intelle-
ctum, & lumen placabile excecatoque
cordi, & tenebroso intellectui meo con-
cede, ut per pœnitentiam piè, benignèq;
mihi ignoscatur, & culpa mea, offen-
sæque tua taliter ignoscendo deleatur
ut de*